

TASQUES ACADÈMIQUES DURANT EL PERÍODE DE CONFINAMENT

MATÈRIA:	CULTURA I VALORS ÈTICS	CURS	3 ESO
PROFESSOR/A	JORDI RIERA		
Data entrega:	5/06/2020	Mail d'entrega:	Jriera4@xtec.cat

CULTURA I VALORS ÈTICS

CURS 2019-2020 TERCER D'ESO

Abans de començar llegiu les observacions del final!!!

1-La creació d'Israel i el conflicte palestí.

El conflicte arabo-israelià és un dels problemes latents avui en dia, origen de bona part de les discussions i diferències entre els països de la riba sud i nord del mediterrani. La creació de l'estat d'Israel als anys 1947-48 (sota mandat de la ONU) respon, en bona mesura, a la mala consciència britànica i nord-americana del patiment jueu sota la dominació nazi.

1- Per què podien tenir mala consciència britànics i nordamericans? Intenteu respondre raonadament a aquesta pregunta. 2-Quan i en quines circumstàncies va crear-se l'ONU? 3- Quin pla havia previst l'ONU per intentar evitar el conflicte?

El poble d'Israel fou desterrat de la seva terra entre els segles I i II d.C. per part dels romans, com a represàlia per les seves revoltes contra la dominació romana. Els jueus s'escamparen (la diàspora) arreu del món formant minories en societats diverses. **Durant la diàspora, el poble jueu va ser marginat, oprimat, perseguit i maltractat**, sovint sota falses acusacions i pretextos trobats pels interessos particulars. Al segle XIX els jueus europeus van començar a organitzar-se seriosament tot plantejant la necessitat d'agrupar-se i tornar a la seva pàtria.

4- Quines creences bàsiques tenen els jueus? Busqueu-ne informació i poseu-la per escrit. 5- Escriviu una definició de la paraula diàspora. 6- Quins trets del caràcter, les creences i la forma de treballar dels jueus van portar a que sovint els assenyalessin com a culpables?

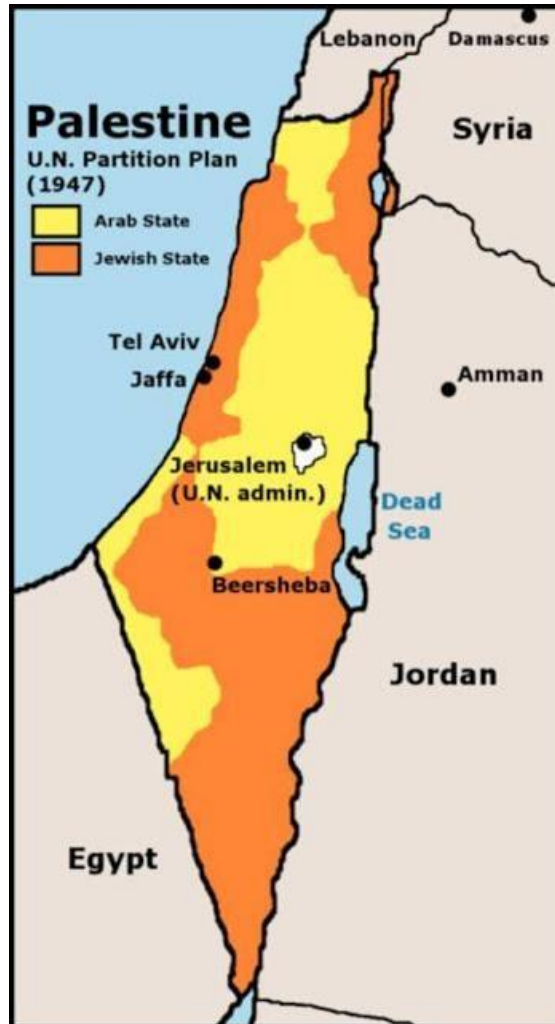
Però mentrestant Palestina (nom amb que els romans van batejar aquella terra) no s'havia quedat buida. Altres pobles semítics (àrabs quaisís, fenicis, egipcis...) s'havien instal·lat en aquelles terres des del segle I d.C. Palestina va ser una regió fortament islamitzada des del 635 de la nostra era, i romangué sota poders centralitzats forts (califats de Damasc i Bagdad, sultanat d'Egipte, Imperi Otomà) fins la caiguda i desmembració de l'antic Imperi Otomà després de la Primera Guerra Mundial. Palestina va passar a ser un protectorat britànic.

7- Qui i quan dona inicia l'Islam? 8- Fins on va arribar l'expansió geogràfica d'aquesta religió? 9- Què varen ser les Croades?

Després de la Segona Guerra Mundial els britànics van abandonar la seva antiga colònia deixant una herència ben difícil de gestionar (com també van fer amb la descolonització de l'Índia, Pakistan i Sri Lanka). Els britànics van decidir cedir els seus territoris palestins als colons jueus que s'hi havien anat instal·lant des del darrer terç del segle XIX i inicis del XX, decisió recolzada en una resolució de les Nacions Unides de 1947, que decideix de manera unilateral crear dues Palestines: una sota domini àrab

TASQUES ACADÈMIQUES DURANT EL PERÍODE DE CONFINAMENT

(o millor dit, musulmà) i un altre sota domini Jueu, que rebrà el nom bíblic d'Israel, governada per Ben Gurion.

Pla de partició de Palestina proposat per les Nacions Unides.

El còctel explosiu estava servit. El mateix 1948 s'inicià un conflicte armat que enfrontà al nou estat **Israel** amb els seus veïns musulmans, aliats en una Lliga Àrab, que no acceptava la creació d'un estat jueu confessional sobre terres palestines. **El conflicte s'allargà fins 1949, i suposà l'expulsió de milers de palestins del territori d'Israel i l'expropiació sense indemnització de les seves cases, terres i possessions.** El conflicte acabà (però sense resoldre's) amb un armistici que suposà la divisió de Palestina i de la ciutat de Jerusalem en dues parts.

10- La primera guerra entre àrabs i jueus la varen guanyar els àrabs. V F 11- Busqueu el significat de la paraula Nakba. Quants palestins varen ser obligats a deixar el seu territori entre 1948 i 1949?

El 1956 comença la segona guerra. Els refugiats palestins demanaven la creació d'un estat propi i sobirà (que la resolució de les Nacions Unides havia previst i mai s'ha arribat a complir). **En aquesta segona guerra destacà el paper de la OAP (Organització per l'alliberament de Palestina), encapçalada per un jove Yasser Arafat, i que fou reconeguda per tot el món musulmà com a institució**

TASQUES ACADÈMIQUES DURANT EL PERÍODE DE CONFINAMENT

representativa del poble palestí (com a representació d'una nació sense estat). Durant aquesta segona guerra (que podem considerar que va acabar en un empat tècnic) els Israelians van rebre el suport dels Estats Units, mentre que la OAP va rebre cert suport de la Unió Soviètica (més per fer la guitza als americans en un context de guerra freda que per convenciment).

12- Qui guanyà la guerra de 1956? Quan territori li quedà a Palestina després de la mateixa. 13- Busqueu més dades sobre l'OAP i feu-ne un resum.

Els anys passaven i el conflicte encara era latent. **L'any 1967 va tindre lloc la tercera guerra, anomenada Guerra dels Sis Dies.** En sis dies Israel va iniciar una ofensiva per sorpresa contra els seus veïns musulmans que els portà a ocupar Betlem, Jerusalem, Jericó, l'illa de Tiran, els alts del Golà i la península del Sinaí fins a la riba del canal de Suez. **Sense mediar una declaració de guerra formal, i comandats pel carismàtic general Moshe Dayan l'exèrcit israelià va esclafar a l'exèrcit Jordà, Sirià i Egipci.** Una exhibició de força militar sense precedents, però mitjançant un modus operandi poc

ortodox, força barroer.

El General Moshe Dayan, considerat un heroi pels israelians més intransigents..

La guerra dels sis dies va deixar moltes ferides obertes. Tant és així que quan el president d'Egipte Anwar Sadat va proposar un projecte de pau negociada, aquest fou rebutjat per Israel (conscient del seu potencial militar i la seva hegemonia militar) i un fonamentalista islàmic **va assassinar al president egipci.**

La quarta i darrera guerra s'inicià al 1973, quan els exèrcits sirians i egipcis (dolguts per l'acció d'Israel cinc anys abans) van atacar, per sorpresa, a Israel el dia del *Yom Kippur*, dia sagrat pels jueus. Per primer cop, els exèrcits siriana i egipci van poder plantar cara al totpoderós exèrcit israelià. **A més a més, els països àrabs productors de petroli (Aràbia, Irak, Iemen...) van decidir no vendre petroli als països de la OTAN, com a mitjà de pressió contra occident i la seva aliança incondicional amb l'estat d'Israel.** Aquella acció dels països productors de petroli inicià una crisi econòmica a escala mundial per l'escalada del preu del barril de cru. La crisi s'agreujà tant que la ONU va fer una crida als contendents per finalitzar amb el conflicte armat.

TASQUES ACADÈMIQUES DURANT EL PERÍODE DE CONFINAMENT

14- La guerra de 1973 fou la primera en que els àrabs pogueren lluitar d'igual a igual amb Israel.
V F. 15- Busqueu informació sobre el Yom Kippur i escriviu-la.

El General Ariel Sharon comanda una ofensiva durant la guerra del Yom Kippur.

Dels anys 70 del segle passat ençà, hi ha hagut breus períodes en els que la pau ha semblat possible, però per desgràcia a ambdós pobles les corrents més intransigents han fet prevaldre la seva veu (tal com mostra l'assassinat d' Isaac Rabin, els triomfs electorals de la dreta del Likud a les eleccions d'Israel o les intifades i **el suport popular a Hamàs** a la franja de Gaza). De moment, la pau sembla poc més que una quimera, ja que cap dels dos bàndols vol cedir una coma en llurs aspiracions, i no sembla massa interessada en escoltar els arguments dels altres.

Ferran Vital

16- A què ens referim quan parlem d'Hamàs?

<http://blogs.sapiens.cat/historiadorvital/2011/06/28/la-creacio-disrael-i-el-conflicte-palesti/>

2- HISTÒRIA CONTEMPORÀNIA: La creació de l'Estat d'Israel

Dos historiadors debaten sobre la idoneïtat de la decisió sobre la partició de Palestina que va aprovar l'ONU un 29 de novembre de 1947 (14 de maig de 2013)

El 14 de maig de 1948, el sionista Ben Gurion proclamava l'Estat d'Israel, tot provocant la indignació palestina. Les Nacions Unides, pressionades pels Estats Units i la Unió Soviètica i a la vista de les dimensions del genocidi nazi, van aprovar la divisió de Palestina en dos estats, un de jueu i un d'àrab. De fet, des de les últimes dècades del segle XIX, el nombre d'assentaments jueus no feia més que créixer i el 1939 ja eren mig milió d'habitants procedents de la diàspora. La decisió de l'ONU va ser immediatament rebutjada per tots els estats àrabs i musulmans i ben aviat el nou mapa va quedar en paper mullat. Les relacions violentes entre totes dues comunitats han deixat com a herència milers de morts. Els professors universitaris Elvira Sánchez i Joan B. Culla opinen sobre la conveniència de la creació d'aquell estat.

SÍ (Elvira Sánchez).

Sota l'impuls britànic (potència mandatària de Palestina des de la fi de la Primera Guerra Mundial), francès i nord-americà, l'Organització de les Nacions Unides va aprovar el 1947 un pla de partició de Palestina en dos estats. Un d'ells, jueu, quedaria constituït a partir de tres àrees geogràfiques discontinües: el Negev, al sud; una estreta franja costanera; i l'àrea del llac de Tiberíades (mar de Galilea). L'altre, l'estat àrab, es formaria també a partir de tres zones i Jerusalem, la ciutat sagrada de les

TASQUES ACADÈMIQUES DURANT EL PERÍODE DE CONFINAMENT

tres grans religions monoteistes (l'islamisme, el judaisme i el cristianisme) esdevindria una zona internacionalitzada sota el control de les Nacions Unides. El pla era fruit de la voluntat de donar resposta a les aspiracions jueves de tenir una llar nacional a Palestina, però implicava problemes importants, com ara la viabilitat territorial, el control de recursos i la separació de les poblacions.

La resposta jueva va ser favorable a aquest pla de partició mentre que els palestins i els països àrabs de l'entorn el van rebutjar. El Consell Provisional jueu, però, tot coincidint amb la fi del mandat britànic sobre Palestina, va proclamar el 14 de maig de 1948 i de manera unilateral el nou Estat d'Israel. La seva aparició suposà, en primer lloc, una desestabilització més gran de la zona, va agreujar la confrontació entre palestins i jueus i va provocar la primera fugida de palestins (uns 750.000) cap a altres estats. En segon lloc, va significar l'increment de la reivindicació política d'una terra i un estat per a la comunitat palestina, fet que seria instrumentalitzat immediatament pels estats àrabs veïns. En tercer lloc, Israel es va consolidar en una franja de territori considerada insuficient per a les necessitats de seguretat en un medi hostil. Les decisions de 1947 i 1948, per tant, marcarien l'inici del conflicte arabopalestinoisraelià i la seva expansió a altres estats.

NO (Joan B. Culla).

Ben al contrari, va ser en primer lloc el compliment d'un compromís que la Societat de Nacions havia adquirit amb el moviment sionista des de la Conferència de San Remo (1920), compromís del qual eren hereus el 1947 els 600.000 habitants jueus de Palestina. Va ser, també, una compensació simbòlica per la passivitat del món davant l'holocaust, i una satisfacció a les necessitats i les demandes de mig milió de supervivents del nazisme que es trobaven dispersos per Europa sense sostre i sense pàtria. Va ser, en fi, una primera demostració que les flamants Nacions Unides podien arbitrar en una enverinada crisi internacional i decidir la creació de dos estats nous.

Perquè —i aquesta és la clau de la qüestió— el novembre de 1947 l'ONU votà, per una majoria qualificada i amb el suport de les dues superpotències, la partició de Palestina entre un estat àrab i un de jueu, però mentre el sionisme ho acceptà amb eufòria pragmàtica, el nacionalisme àrab ho rebutjà violentament i proclamà: "allò que a Nova York han escrit amb tinta, nosaltres ho esborrarem amb sang". Sense un liderat nacional representatiu i eficaç, la causa palestina va ser segrestada i manipulada pels governs àrabs, que la llançaren a una guerra desastrosa (la de 1948-1949) i a una desfeta catastròfica tant des del punt de vista polític com humà. I l'estat arabopalestí no va ser instaurat mai, ni el 1948 d'acord amb l'ONU, ni el 1949 als territoris de Cisjordània i Gaza que, en lloc de ser independents, van ser annexionats per Transjordània i per Egipte.

La tràgica ironia d'aquesta història és que, avui, el poble palestí mor i mata per obtenir menys del que l'ONU li oferí el 1947, el mateix que ja tenia entre 1949 i 1967, però que els seus "germans" àrabs i els seus líders irresponsables li impediren de gaudir sobiranament.

Elvira Sánchez és doctora en Ciència Política i professora de Relacions Internacionals. Joan B. Culla és doctor en Història Contemporània i professor de la Universitat Autònoma de Barcelona.

17- Quins punts d'acord i quines divergències mostren Elvira Sánchez i JB Culla en els seus textos? (Si heu escollit aquest segon text, cal elaborar una redacció de com a mínim mitja pàgina amb els arguments de l'un i de l'altra i donant la vostra opinió.)

https://www.sapiens.cat/epoca-historica/historia-contemporania/la-creacio-de-l-estat-d-israel_11047_102.html

3-Israel-Palestina, el conflicte etern

Revisem un dels conflictes més sagnants del Pròxim Orient

S'explica que, després de la guerra dels sis dies, quan el primer ministre israelià Levi Eshkol sobrevolava en helicòpter els territoris ocupats de Cisjordània i Jerusalem Est va dir: "El dot [fent referència a la terra] és formós, però què farem de la núvia [fent referència als palestins]?". Quatre dècades després, la indefinició al voltant d'aquesta pregunta és un dels principals esculls per a la pau al Pròxim Orient.

TASQUES ACADÈMIQUES DURANT EL PERÍODE DE CONFINAMENT

Danny Halamish és un jueu britànic que va decidir traslladar-se a viure en un assentament jueu a Cisjordània. Per a ell la motivació era clara: "la nostra presència aquí serveix per afirmar que aquesta terra és nostra i de ningú més. Els àrabs tenen vint-i-dos països; nosaltres, només un". La seva lògica sembla clara, tot i que les coses no són tan simples com ell les vol veure. De fet, s'ha instal·lat en una àrea que no pertany a Israel. No oblidem que Cisjordània és un territori de població àrab que Israel va conquerir l'any 1967 durant la guerra dels sis dies i que, a partir d'aquell moment, va passar a ser un dels anomenats territoris ocupats.

18- Què va fer Danny Halamish? 19-Mireu mapes actuals de la divisió entre Israel i Palestina, té raó en Danny en instal·lar-se on ho va fer?

Per entendre-ho, cal retrocedir fins a l'abril d'aquell 1967, quan, en un escenari de tensió creixent, l'aviació israeliana va abatre sis avions sirians. Davant d'això, el món àrab va exigir una resposta ferma per part del seu líder, el rais egipci Nasser, que ràpidament va enviar les seves tropes a la península del Sinaí, fronterera amb Israel, i va decretar el tancament de l'estret de Tiran, amb la qual cosa bloquejava la sortida a la mar d'Israel pel sud. Uns dies després, Jordània es va unir a la coalició entre Egipte i Síria. Davant d'aquesta situació, que semblava presagiar un atac imminent dels estats àrabs, Israel va formar l'1 de juny un govern d'unitat nacional, amb Moshé Dayan com a ministre de Defensa. Quatre dies més tard, aquest posava en marxa el que ara anomenaríem una guerra preventiva que va acabar amb una victòria esclatant en només sis dies. Així, l'11 de juny del 1967, Israel havia ocupat Gaza i la península del Sinaí a Egipte i Cisjordània, Jerusalem Est a Jordània i els alts del Golan a Síria. Aquesta victòria, que va multiplicar per quatre la seva superfície, és clau per entendre les característiques de l'actual conflicte arabisraelià, molt marcat per la qüestió dels territoris ocupats, amb presència jueva.

20- Què tingué a veure que Israel abatès 6 avions sirians amb l'esclat de la guerra dels 6 dies? 21- Quins territoris ocupà Israel en aquesta guerra?

L'acord amb Egipte del 1979

Els territoris ocupats van ser originalment quatre: Cisjordània, Gaza, la península del Sinaí i els alts del Golan. Actualment només en queden la meitat, ja que Israel va marxar del Sinaí l'any 1979, després de signar un acord amb Egipte i, posteriorment, també es va retirar de la franja de Gaza, tot i que encara avui continua controlant-ne les entrades i sortides, l'espai aeri i les aigües territorials. També és important de recalcar que les paraules territori ocupat no ens serveixen per a Jerusalem Est (la part de la ciutat que també va ser conquerida per Israel en la guerra dels sis dies). A diferència dels altres casos mencionats, Jerusalem Est va ser annexionada i tota la ciutat, convertida en la capital de l'Estat. Aquesta realitat, que no ha estat mai reconeguda per la comunitat internacional, provoca que totes les ambaixades es trobin a Tel-Aviv, la capital administrativa d'Israel. La gran pregunta és perquè la resta de territoris no van ser annexionats com Jerusalem Est sinó ocupats? La resposta té molt a veure amb una qüestió demogràfica. Si Israel s'hagués annexionat tots aquells territoris poblats per àrabs, aquests s'haurien convertit en ciutadans israelians. Això hauria canviat radicalment el perfil demogràfic de l'Estat hebreu. Creat com un estat jueu per als jueus, una majoria d'àrabs al seu cens liquidaria la seva raó de ser.

21- Quins territoris ha "tornat" Israel dels que va arribar a dominar el 1967? 22- Quin territori va annexionar? Per quina raó no va annexionar-se la resta?

Paral·lelament, i d'acord amb la llei internacional, Israel s'ha de fer càrrec de la població dels territoris ocupats mentre hi sigui present, i de cap manera pot destinar aquestes terres a colonització per als seus ciutadans, ja que, teòricament, algun dia les haurà de tornar als àrabs. A més, les Nacions Unides exigeixen des del novembre del 1967, amb la resolució 242 del Consell de Seguretat, que Israel abandoni els territoris ocupats per tornar a la situació anterior a l'inici de la guerra dels sis dies. El cert és que Israel no compleix cap d'aquests acords. Ni s'ocupa de la població àrab dels territoris ocupats, ni impedeix ni deixa de fomentar que ciutadans jueus colonitzin aquelles terres, ni compleix amb el que diu la resolució 242. El dels territoris ocupats és un tema que apareix contínuament en els mitjans de comunicació, especialment per la qüestió dels assentaments jueus. Precisament, l'existència d'aquests

TASQUES ACADÈMIQUES DURANT EL PERÍODE DE CONFINAMENT

assentaments, on viuen persones com Danny Halamish, amb el qual hem començat aquest article, compliquen enormement la resolució d'un conflicte que clava les seves arrels en aquell 1967 i en la guerra dels sis dies.

23- Quins acords de l'ONU no compleix Israel?

Víctor Gavín

https://www.sapiens.cat/epoca-historica/historia-contemporania/israel-palestina-el-conflicte-etern_10092_102.html

TASQUES D'AMPLIACIÓ (OPCIONAL/VOLUNTARI)

Qui vulgui ampliar la feina amb la finalitat de millorar la seva qualificació final ha de treballar un segon text (o fins i tot, tots tres).

Al finalitzar la tasca contesta aquestes preguntes (inclou-les al full d'exercicis)

Quan temps has dedicat a fer l'exercici?

Com t'ha semblat l'exercici: llarg curt altres: _____

Has tingut alguna dificultat per fer-lo o entregar-lo? Quina?

TASQUES ACADÈMIQUES DURANT EL PERÍODE DE CONFINAMENT

Observacions: Heu d'escollir un dels 3 textos, llegir-lo i contestar-ne les preguntes.